

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาความไม่เป็นธรรมในสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าภายใต้โครงการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาบ้านครัวเรือนของประเทศไทย
คำสำคัญ	พลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน/ พลังงานสะอาด
นักศึกษา	ธีรพงศ์ มุสิก
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.รัชฎา เอกบุตร
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2564

บทคัดย่อ

โดยที่รัฐมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ในปัจจุบัน คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานแห่งชาติจึงได้ออกระเบียบว่าด้วยการรับซื้อไฟฟ้าจากการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา พ.ศ. 2562 กำหนดให้ประชาชนที่ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์บนหลังคาบ้านสามารถผลิตไฟฟ้าไว้ใช้เองและในขณะเดียวกันก็ต้องมีสัญญาผูกพันขายกระแสไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้าแห่งประเทศไทยแต่เพียงผู้เดียวในลักษณะการผูกขาด โดยการไฟฟ้าแห่งประเทศไทยจะรับซื้อกระแสไฟฟ้าจากประชาชนที่เป็นคู่สัญญาในอัตรา 2.20 บาทต่อหน่วยและจำกัดการซื้อไม่เกิน 50 เมกะวัตต์ต่อปี ระยะเวลารับซื้อ 10 ปี ซึ่งหากผู้ผลิตไฟฟ้าจากการติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ผลิตได้มากก็ไม่สามารถที่จะขายได้มากกว่าจำนวนสูงสุดที่รับซื้อ นอกจากนั้น ในเรื่องของการใช้จ่ายในการติดตั้งแผงวงจรนั้น ประชาชนจะต้องเป็นผู้ออกเงินติดตั้งทั้งหมดโดยที่รัฐไม่ได้ให้การสนับสนุนค่าอุปกรณ์ ทั้งในเรื่องการให้เงินสนับสนุน หรือลดอัตราภาษีสำหรับอุปกรณ์ เพื่อให้มีราคาถูกลงเหมือนอย่างสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และไม่มีนโยบายให้สิทธิพิเศษทางภาษีเหมือนอย่างสหรัฐอเมริกา ทำให้การลงทุนติดตั้งราคาสูงไม่คุ้มค่า ยิ่งไปกว่านั้น ยังกำหนดเงื่อนไขให้คู่สัญญาฝ่ายผู้รับซื้อสามารถเพิ่มเติมอุปกรณ์ หรือควบคุมให้แก้ไขซ่อมแซมแผงพลังงานแสงอาทิตย์ตามมาตรฐานของตน รวมทั้งการให้ประชาชนผู้ขายไฟฟ้าต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาและกำจัด โดยฝ่ายผู้ขายไฟฟ้าเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายนั้น หากมีค่าใช้จ่ายในจำนวนที่สูงมากก็ย่อมทำให้ประชาชนผู้ขายไฟฟ้าต้องรับภาระค่าใช้จ่ายสูงทำให้ไม่คุ้มค่าแก่การ

ประกอบการ หรือทำให้ขาดทุนได้เนื่องจากเป็นต้นทุนชนิดหนึ่ง จึงถือว่าเป็นข้อสัญญาที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ตามปกติ

ด้วยเหตุนี้เอง จึงควรแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ผู้สัญญาทั้งสองฝ่ายต้องออกเงินคนละครึ่งหากมีการแก้ไขเพิ่มเติมอุปกรณ์ให้ได้มาตรฐาน และควรยกเลิกการผูกขาดรับซื้อไฟฟ้าและนำกลไกตลาดระบบการประมูลขายกระแสไฟฟ้ามาใช้แทนการกำหนดราคาตายตัว ทั้งนี้ รัฐควรมีมาตรการในการควบคุมอุปกรณ์แผงวงจรให้มีราคาถูกลงเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนติดตั้งแผงวงจรและผลิตไฟฟ้าใช้เอง กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตไฟฟ้าด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์วางมัดจำและจ่ายเงินคืนเมื่อแผงวงจรหมดอายุจะถูกส่งกลับเพื่อนำไปรีไซเคิลผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์โดยรัฐ

THEMATIC TITLE	INJUSTICE PROBLEMS IN POWER PURCHASE AGREEMENT UNDER THAILAND'S HOUSEHOLD SOLAR ROOFTOP SCHEME
KEYWORDS	SOLAR ROOFTOP/ CLEAN ENERGY
STUDENT	TEERAPONG MOOSIK
THEMATIC ADVISOR	ASSOC. PROF. DR. RASADA AEKAPUTRA
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS BUSINESS LAW
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2021

ABSTRACT

The Thai government has launched policies to subsidize and support the use of clean and environmental-friendly energy in accordance with Thailand's recent obligations. Therefore, Thailand's Energy Regulatory Commission (ERC) announced a new regulation on power purchase pursuant to Solar PV Rooftop B.E. 2562(2018) requiring the households to install solar panels on their own rooftops for self-consumption while committing to an electricity trading contract exclusively with the Metropolitan Electricity Authority (MEA). Under the above policy, the Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT) will purchase the electricity from individual producers at a price of THB 2.20 per kilowatt-hour (unit) up to 50 megawatts per year for a period of 10 years. In this case, even though the domestic providers may have a capacity to sell more than 50 megawatts, they cannot sell the excess electricity due to the limitation in policy. Moreover, the total cost of solar panels installation is very high and will be borne entirely by the households without any support from the government, unlike the Federal Republic of Germany that launched a financial support campaign and reduced tax rate on equipment as well as the United States that issued a tax privilege to minimize the initial cost and make it worthwhile for installing the panels. Furthermore, there is a clause in power purchase agreement in favor of purchasing contract partners that EGAT can add the equipment or control to fix and modify solar panels to meet its standards. This puts additional burden on the household providers to bear the cost of repair, maintenance and disposal of the panels. If the expenses are too high, the households

will need to incur a higher cost of investment which may not be worthwhile for the operation of this business that could suffer a loss due to such high initial investment. Therefore, such contract might be considered as an unfair contract term because it creates undue restrictions on the rights and liberties of the households and causes a lot of unnecessary burden of high costs and expenses to them.

In view of all the issues mentioned above, ERC regulations and other related laws should be amended requiring both parties to the contract to share the modification costs of panels in order to meet the required standard. The government should also revoke the exclusive purchasing agreement and replace it by using market mechanisms such as the auction system instead of using fixed price. However, subsidizing policy from the government is necessary to minimize the cost of solar panel installation in order to encourage domestic households to generate their own electricity. In addition, the government should require the solar power providers to deposit money and pay them back at the time of returning the expired panels to the state for the recycling or repackaging purposes.